

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, jutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 8. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamično številko stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doplačane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pisan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.
Neplačanih pisem ne sprejema ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglas in poslanica
se računajo po pet-vestih, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnina in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet-vestica.

Pravica je zmagala.

Vitez dr. Gregorčič takrat, ko se ni bil vitez, marveč le „ljubljenec naroda“, katero ime si je nadel najbrže sam v „Gorici“, se je bil zarotil in zaklel v neskončni ljubezni do slovenskega naroda na Goriškem, obdan od črne garde ter „civilnih“ podreptnikov, spravili s površja našega političnega življenja dva moža, to je gospoda dr. H. Tuma in Andr. Gabrščka.

Njegov list „Gorica“ je stal na razpolago vsakemu, kdor je le hotel kaj pisati vanj ali proti dr. Tumu ali proti Gabrščku. Dr. Gregorčič, Berbut, dr. Kos, Vodopivec, oba dr. Pavlica itd. so zastavili svoja peresa proti temu dvema možema ter pisali o njih najostudnejše, kar je bilo sploh mogoče. Tako podlih sredstev, kakor so se posluževali ti ljudje proti dr. Tumu in Gabrščku, da bi ju ubili v političnem življenju, se nismo videli med Slovenci. Dr. Gregorčič in njegova banda ima to čast, prednjacili v tem pogledu.

Da je bila mera polna že takoj s početka, so poklicali v uredništvo „Gorice“ celo Steklinoviča iz Semeniške ulice. To je bila gonja, prava inkvizicijska gonja proti omenjenima dvema možema. Takrat pa so tudi vtrpala razna „posvečena“ srca, češ, sedaj pa sedaj se jih znebimo na temelju raznih podtikanj, lažij in obrekovanj. Ali le ni slo.

Lažali so in obrekovali, slednjič so se zatekli k častikraji in dotikanju najdelikatnejših strani človeškega življenja. Se ni slo, še nista bila ubita, marveč ustanovila se je celo narodno-napredna stranka v deželi, in te stranke so se poprijeli z malo izjemo vsi posvetni veljaki v deželi ter mladina skoraj v celoti; na čelu tej stranki pa stoji dr. Tuma in jeden glavnih stebrov je Gabršček.

Kako zopet bojevali se proti temu novemu mogočnemu pojavu? Dr. Gregorčič, podprt ob svoje „zveste“, se je zatekel k sodniji. Najprvo so postavili na zatožno klop dr. Tuma. Dolžili so ga falsifikovanja zapisnika v „Gor. ljud. pos.“. Slikali so vkupe glave, črni gospodje so se veselili, češ, zdaj pa zdaj ga pograbiijo ter vtaknejo v zapor, ali to se ni zgodilo. Obravnava je pokazala, kakor znano našim čitateljem, da dr. Tuma je povsem nedolžen na obdolžitvah in bil je oproščen. Pravica je zmagala.

Postavili so za njim na zatožno klop A. Gabrščka. Dr. Gregorčič je dobil pred njim, s katerim je občeal skozi deset let ter je bil prav Gabršček njegova desna roka, tako grozovit strah na nedolžno dopisnico, ki je bila napisana v obrambo časti, ukradene Gabrščku od strani „Gorice“, da je predlagal sodniji, naj ga da kar zapreti. Pravijo, da je imel celo nastavljen ljudi, ki so imeli nalog paziti, kedaj da sodnija odpelja tega nevarnega Gabrščka iz Gosposke ulice po Križevniški v zapore k sv. Antonu, da bo mogel gledati s svojega okna ter se diviti prizoru, kateri ima namen vsreči njemu tako, da bo rešen Gabrščka enkrat za vselej. To se sicer ni zgodilo, ali prišlo je do obravnave. To je bilo napetosti in pričakovanja! Ali zopet je pogorel dr. Gregorčič. „Gorica“ je sleparila svet s „subjektivnimi mnenji“. — Zmagala pa je pravica!

Nasproti tem tožbam smo imeli napovedano celo vrsto tiskovnih pravd. Dr. Tuma je bil predober, da se je zadovoljil s prazno izjavo kmečkega zdivjanca Lešana iz Črniča ter odgovornika „Gorice“ Marušiča, predobra je bila „Trgovsko-obrtna zadruga“ nasproti dr. Pavlicema, da je odstopila od tožbe proti neznamiti izjavi, ako se upošteva škoda, katero sta prizadela dejanski oba dr. Pavlica zadrugi, predober je bil vrli mož Šavli iz Čepovana, da se je dal poravnati s prof. Berbutem, ker vse te tri pravde so bile take, da bi bili obsojeni Lešan in „Gorica“ ter oba rimska dohtarja iz Rihemberka z njihovim slavnjakom Bajtom vred, Šavli pa bi bil oproščen. Namesto da bi „Gorica“ molčala ter se zadovoljila, da je stvar skončala tako, dela opazke, ki kažejo vso podlost prizadetih, ki stojé za to rečjo!

Prislo pa je vendar do ene tiskovne obravnave, do one, katero je naperil A. Gabršček proti „Gorici“ radi razžaljenja časti. Zanimiva je bila ta pravda in poučna, skončala pa je tako, kakor je bilo pričakovati. Gabršček je dobil sijajno zadoščenje, „Gorica“ pa je bila obsojena radi častikraje. V sodnijski dvorani je bil utišen ta znak, Gabršček pa stoji tu čist in neomadeževan. Z razsodbo po tej obravnavi so ovržena vsa zlobna podtikanja in žaljenja proti A. Gabrščku, in tako se je dognalo, da „Gorica“ mu je kradla čast!

Nič ni pomagalo, zatekati se k mešani porotni klopi, nič ni hasnilo poklicati v Gorico poosebjeni kraščanski socializem, navdušen s samim sv. Duhom, ter ga zvezati z židovstvom, nič ni hasnil tisti sistem klerikalcev v sodni dvorani, po katerem „pozablja“ in se „spominjajo“, kakor jim kaže, nič ni pomagalo, „Gorica“, kateri stoji na čelu dr. Gregorčič, je bila obsojena. Zmagala je pravica! Gabršček je čist, umazan pa so tisti, ki so pisali v „Gorici“ članek ali stojé z njim v zvezi, radi katerega se je vršila obravnava. Na koga pri tem leti največji sum in kdo je najbrže pisal oni članek, to pa je današnji dan že javna tajnost!

Zadnja porotna obravnava.

(Konec.)

V kakošnem duševnem stanju je bil takrat, ko je moral čepeti v posojilnici in delati, dasi je imel sam svojega posla čez glavo ter na smrt bolno soprogo v postelji, je pač lahko umevno vsakomur. Porabili tak slučaj na škodo Gabrščkovo, zamorejo le naši klerikalci, kateri se ne sramujejo več tudi najpodlejših sredstev.

Zanimivo je bilo tudi pričanje bivšega kontrolorja „Gor. ljud. pos.“ Franja Ferfila, ki se je spominjal ali pa tudi ne spominjal tega, kar je bilo njemu prav. Spominjal se je in potrdil pod prisego, da so se vse knjige ujemale s štraco; ako se pa štraca z blagajno ni ujemale, je bila to stvar denarničarjeva.

Moz je popolnoma pozabil, da je opravljal svojo nalogo kot kontrolor tako imenitno, da se mu računai za bilanco niso nikdar ujemale, in toliko manj so se ujemale posamični računi s stanjem blagajne.

Smola je hotela, da je prišla isti dan v posojilnico neka hranilna knjižica iz leta 1888., ki je popolnoma izginila iz evidence, ter so jo našli zabeleženo edino le v štraci istega leta. Kako je Ferfila spravljal v soglasje štraco z vsemi glavnimi in posamičnimi knjigami ter sklepal naposled bilanco, je naravnost misteriozna uganka. In vendar se je drznil ta mož pod prisego potrditi, da se je vse ujemale; kajti s tem je povelical svojo knjigovodsko učenost; na blagajnika pa

je zmetal vso odgovornost, kakor so gg. klerikalci želeli.

Tudi se ni spominjal, da je dr. Gregorčič enkrat že določil 100 gld. v blagajno, kakor tudi ne, da je dobival v štraci take pogreške, ko so bili zapisani goldinarji za krajcarje ali narobe. Na vse, kar je bilo v prid tožitelju, je popolnoma pozabil, na kar je pozabil tudi dr. Kos, ki je obdržal sicer vse malenkosti v spominu, toda le take, ki naj bi pomagale tožencu do oproščenja.

Razne jako značilne okolnosti in dogodke, ki kažejo v prav drastični luči klerikalno poštenost, omenjamo in se omenimo na drugem mestu. Tu le še naglasimo, da je bilo vse dokazno gradivo le ono, katero smo že dosedaj omenili. Pri vsej dobri volji klerikalci niso mogli drugega privleči na dan, a še s tem so dokazali le to-le:

1.) Da je vladal v posojilnici od prvega početka do odločne in premišljene reorganizacije dr. Tume neki čudovito primitivni red, katerega imenujejo drugi ljudje navadno — nered. Tak red je Gabršček podedoval, ali spoznal je tudi tekom 2 let, ko se je promot čudovito povisal za več nego pol milijona, da tak red se mora čim prej odpraviti in posojilnica urediti popolnoma po zahtevah večjega denarnega zavoda; in to se je tudi zgodilo. Pridobili so se za vse stroke sposobni uradniki, katerih so 3 in stalen denarničar, da je strankam na razpolago vsak dan predpoldne in popoldne, ne pa samo 3 ure na teden, kakor je bilo še l. 1897. Zakaj pa gospodje pri „Central posojilnici“ ne delajo vsega sami od prvega početka, ko je poslovanje le neznamito? Zakaj imajo takoj 2 stalno nameščena uradnika? Tega so se naučili od sedanjega reda v „Gor. ljud. pos.“, ker isti gospodje dobro vedo, da se prejšnji red mora pravilno le z neredom krstiti.

2.) Dokazalo se je, da za tiste nerednosti ni bil odgovoren Gabršček, ki je sprejel blagajno le s pogojem, da odgovarja za stanje blagajne in za nič drugega. Za pravilnost knjigovodstva je bil odgovoren kontrolor Ferfila, za ostalo poslovanje pa predsednik, ki je bil jedno leto svetnik Vodopivec. Res je sicer, da so ti gospodje odklanjali od sebe vsako odgovornost, kakor da je cela posojilnica slotela le na Gabrščkovih ramenih. Tako žalostne figure bi

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

„Eunika,“ reče, „ali je tukaj oni človek, o katerem si včeraj pravila Tejrezijanu?“

„Da, gospod.“

„Kako mu je ime?“

„Kilon Kilonid, gospod.“

„Kdo je ta?“

„Zdravnik, modrijan in vedeževalec, kateri zna čitati človeško usodo tor prerokovati bodočnost.“

„Ali je napovedal bodočnost tudi tebi?“

Eunika vsa zarudi; rudečica jej pokrije celo ušesa in vrat.

„Da, gospod.“

„Kaj ti je prerokoval?“

„Da me doleti bolest in sreča.“

„Bolest te je doletela včeraj iz Tejrezijeve roke, danes torej mora dospeti sreča.“

„Je že prišla, gospod.“

„Kaka?“

A ona je zašepetala potihoma:

„Ostala sem.“

Petronij položi roko na zlatolaso njeno glavo.

„Dobro si mi vredila danes gube, zadovoljen sem s teboj, Eunika.“

Njene oči se zalesketajo pri tem dotikljeju od sreče in prsi si jej jamejo urneje dvigati.

Petronij in Vinicij odideta v atrij, kjer ju je pričakoval Kilon Kilonid, kateri, zagledavši ju, se njima globoko prikloni. Petronij se nasmeji, ko se spomni, da si je še včeraj mislil, da bi vtegnil to biti Eunikin ljubi. Človek, ki je stal pred njim, ni mogel biti ta. V tej čudni postavi je bilo nekaj smešnega in odurnega. Ni še bil star; v njegovi mršavi bradi in kodrastih laseh je bilo le tu pa tam zapaziti kako belo nit. Trebuh mu je bil udrt, hrbet sključen, tako, da se ti je na prvi pogled zdelo, da je grbast; iznad krivega hrbtanca pa je štrlela kvišku velika glava z opičjim obrazom ter ob enem s presumljivim lisičjim pogledom. Njegova zarumenela polt je bila pokrita z lišaji in nos je pričal, da gospodar rad srka vino. Zanemarijena obleka, namreč črna tunika iz kozje volne, ter ravno tak capast plašč, sta najavljali hinavsko, ali pa resnično revščino. Petroniju je pri pogledu nanj prišel na misel Homerjev Terzites; radi tega, odgovorivši z migljajem roke na njegov poklon, je dejal:

„Da si mi pozdravljen, božanstveni Terzites! Kako se imajo tvoje rane, katere ti je zadal pod Trojo Ulisej in kaj dela on na polju elizejskem?“

„Plemeniti gospod,“ odvrne Kilon Kilonid, „najmodrejši izmed umrlih, Ulisej pošilja z mojim posredovanjem najmodrejšemu izmed živčih, Petroniju, pozdrav in prošnjo, da naj pokrije z novim plaščem moje rane.“

„Pri Hekati Triformidi!“ zakliče Petronij, „odgovor je vreden plašča.“

Toda daljši razgovor jima pretrga nestrpljivi Vinicij, ki ga vpraša:

„Ali veš dobro, česar se meniš lotiti?“

„Ako dve familiji v dveh sijajnih hišah ne govorita ničesar drugega in za njima to novico ponavlja pol Rima, potem ni težavno vedeti to,“ odvrne Kilon. „Včeraj po noči je bila odpeljana deklica, izgojena v hiši Aula Plaucija, z imenom Ligija, ali prav za prav Kallina, katero so tvoji sužnji, o gospod, spremljali iz cesarjeve palače v tvojo „insulo“, in jaz prevzamem nalogo: najti jo v mestu, ali ako je — kar pa ni resnični podobno — zapustila mesto, pokazati ti, plemeniti tribun, kam je zbežala in kje se je skrila.“

„Dobro,“ odvrne Vinicij, kateremu je bil odgovor všeč, „kaka sredstva pa imaš k temu?“

Kilon se zvito nasmeji.

„Sredstva imaš ti, gospod, jaz imam samo razum.“

Tudi Petronij se nasmehe, ker je bil povsem zadovoljen s svojim gostom.

„Ta človek more najti deklico“, si je mislil.

Vinicij nagrbnači čelo ter reče:

„Zvitež, ako mi lažeš radi dobička, pa zapovem, naj te s palicami pobijejo.“

„Modrijan sem, gospod, in modrijan ne more biti dobička željen, zlasti ne takega, kakoršnega mi veliko-dušno obljubuješ.“

„Ah, ti si modrijan?“ ga vpraša Petronij. „Eunika mi je rekla, da si zdravnik in vedeževalec. Odkod poznaš Euniko?“

„Prišla je k meni po svet, ko se je moja slava dotaknila njenih ušes.“

„Kakšnega sveta je želela?“

„Zastran ljubezni, gospod. Hotela se je odravit brezvspešne ljubezni.“

„In ti si jo ozdravil?“

„Storil sem še več, gospod; dal sem jej amulet, kateri jej zagotovi ljubezen. V Pafosu na Cipru je

le-ti gospodje nikdar ne smeli igrati, če bi tudi res tako bilo.

Porotnikom ste bili stavljeni 2 vprašanji. Glavno vprašanje obsega navadno formulo: Je-li urednik „Gorice“ kriv, da je z naznanjenjem izmisljenih ali napak zvitihi prigodeb A. Gabrščka lažljivo dolžil kakega nepoštenega dejanja? Drugo dodatno vprašanje pa se glasi: „Je-li obtoženec Marusič dokazal, da je resnica, kar je povedal, in kar je obseženo v glavnem vprašanju?“ Dr. Stanič je govoril najpoprej slovenski in potem italijanski ter utemeljil obtožbo. V početku je omenjal naše domače boje in znano gonjo klerikalne stranke, da bi se polastila „Gor. ljud. pos.“ Napad „Gorice“ na Gabrščka tekom priprav za občni zbor koncem aprila je bil vzporeden premisljen in z zlobnim namenom, da bi se po eni strani škodovalo poštemu imenu političnega nasprotnika, po drugi strani pa, da bi s takim obrekovanjem lažje dobili „Gor. ljud. pos.“ v svoje kremplje. Tak namen je imel inkriminirani članek, in ne samo omenjati neke nereda, ki so sicer brez večjega pomena, in katere sta iz posojilnice odpravila prav dr. Tuma in A. Gabršček. Ako je „Gor. ljud. pos.“ tako krepek in krasen zavod, urejen po vseh finančnih zahtevah, je to njihova zasluga. Zato je toliko bolj graje in kazni vredno ono početje klerikalne stranke, ki je dalo povod tej kazenski obravnavi. V podrobnem delu svojega govora je pobil vse dokazovanje nasprotnikov. Iz toženega članka je dokazal, da ima namen, oblatiti Gabrščkovo poštenje, ne pa, da je tu govora samo o nekih neredih, katerih on niti zakrivil ni.

Dr. Šustersič pred občinstvom ni opravičil tistega glasu, ki prodira v našo deželo, češ, da je imeniten govornik itd. S svojim votlo bobnečim in pridigarskim glasom je govoril tako, kakor kak strupen klerikalen pridigar, zdaj tiho in mirno, potem crescendo do viharnega izbruha. Gotovo je menil, da ima pred seboj svoje kranjske kmete. Velikansko važnost je pokladal tistim 2 gld. iz Stanjela in potrdilim listkom o prejetju denarja, ki so sli v šatuljo; in dasi je ta mož načelnik denarnim zavodom, vendar ni razumel ali ni hotel razumeti, odkod navadno prihaja nesoglasje med blagajniškim dnevnikom in blagajno samo, da ga je moral se le dr. Stanič pozneje o tem poučiti. Tudi je naglašal s tendenciozno važnostjo veliko laž, da je bilo tisto nesoglasje vedno le na škodo blagajne, na kar mu je dr. Stanič navel strani v blagajniški knjigi, na katerih je razvidno, da se je po več tednov vlekl pomota v korist blagajne za 120, 200 in celo 1000 gld. Ali dr. Šustersič je iskal učinkovitih slagerjev, ne zmerivši se zato, ali govori resnico ali laž. Za voditelja katoliške stranke na Kranjskem je to dejstvo prav značilnega pomena. Nič čuda, ako je pobiral za njim iste stopinje tudi dr. Rajmondo Luzzatto; kajti česar se veliki katolik ne sramuje, ni treba, da bi se tega sramoval goriski žid.

Dr. Stanič je na to v slovenskem in italijanskem govoru zavrnil oba zagovornika, kakor sta zaslužila, imenoval mnogo njihovih trditev kar naravnost laž, kar je tudi dokazal ter jim takorekoč sapo zaprl, da sta kot zagovornika kar obmolnila, dasi imata zadnjo besedo.

Porotniki so šli na to v posvetovalnico, kamor so tekom posvetovanja poklicali se predsednika z zastopniki vred za neka pojasnila. Ko so se vrnili, je njihov predsednik prečital odgovor, ki je potrdil prvo vprašanje soglasno, toda dvojno točko so izrekli po predlogu zagovornikov, ker se tiste besede ne nahajajo v inkriminovanem članku, marveč le v obtožnici, ter so o njih posebej glasovali, česar ne bi smelo biti. Na to so šli zopet v posvetovalnico in so na prvo vprašanje pravilno odgovorili z 12 da, t. j. da je „Gorica“ Gabrščka res dolžila nepoštenih dejanj. Ko pa je predsednik prečital tudi dodatno vprašanje, so se porotniki oglasili, da so ravno nasprotno mislili in obtoženca obsodili, ne pa morda oprastili, t. j. da svojih trditev ni dokazal. Morali so torej zopet iti v posvetovalnico, da so to pomoto popravili, in ko so se vrnili, je predsednik prečital drugo vprašanje, tako, da so ga porotniki soglasno zanikali. S tem je bila tudi dosežena obsodba „Gorice“ s soglasnim pravorekom porotnikov. Sodni dvor je potem po kratkem posvetovanju razglasil razsodbo, da je odgovorni urednik „Gorice“ obsojen na 200 K globe, na povrnitev sodnih in pravnih stroškov, ter da mora na svoje stroške priobčiti razsodbo v „Gorici“ in v „Soci“. Obravnava se je sklenila ob 1/3 zjutraj.

DOPISI.

Iz Podgore. — Pretečeni petek so bile tu volitve volilnih mož za peto kurijo. Zmagala je nasprotna stranka — sijajno! kakor pravi dopisnik „Gorice“. Nasprotniki so pripeljali na volišče vse, kar so mogli sploh postaviti na noge, kar sami pripoznajo. Agitirali so na vso moč noč in dan z obljubami, s strahovanjem in zaganjem in si s tem tudi priborili zmago. Naši so se, žalibog, prekasno zganili, a vsejedno je pokazal volilni boj, da se je tudi v tej močni klerikalni trdnjavi, ki jo branijo 4 nunci z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi, začelo močno svitati; napredna ideja se je začela širiti tudi med dosedaj politično zanemarjenim podgorskim prebivalstvom. Vzlic vsemu moralnemu in materialnemu terorizmu od nasprotne strani je oddalo precejšnje število podgorskih volilcev svoj glas z navdušenjem za našo stranko; prav veliko naših je bilo izpuščenih iz volilnega imenika, akoravno imajo že več let volilno pravico; okoli 30 glasov smo izgubili pri kmetih grofa Attems, katere so s pretnjo, da jih odslovijo, odvrgli od nas; tudi zavarovalnica v Pevmi je jasno dokazala, da je taka naprava izborna agitatorično sredstvo za nasprotnike. Ako uračunamo še politične shode v cerkvah, terorizem od zvanaj, dobimo jasno sliko o prostem nagonu in o slobodnem političnem prepričanju volilcev.

Borba na volišču pa je pokazala, s kakimi nasprotniki se nam je boriti. Gg. nunci so si razdelili delo tako-le: kurata Golob in Mašera sta bila člana volilne komisije in sta kot taka hotela vplivati na njo in na volilce, koje sta v črne bukve zapisovala. To la naši so ostali trdni in so neustrašno oddajali naše listke. Vsa čast in hvala jim! Kurat Budin,

ta nevredni nositelj črne suknje, je stal med volilci, jim prigovarjal in jih strašil, trgal in menjaval jim listke, ako je bilo le mogoče, sploh se tako pobalinsko obnašal, da je nastal med ljudstvom odpor, ki se je večal in večal, dokler niso skrajno razburjeni volilci hoteli udreti v volilno sobo, kričeči: „Ven s farji! Dol z njim!“ Hoteli so te hujške same postaviti na zrak. Orožniki in stražniki niso mogli zadrževati navala in bati se je bilo najhujšega. Vladni komisar je opetovano prosil in rotil zdivjanega Budina, naj se od strani, naj upošteva svoj vzvišeni stan itd., a ta človeček se je s cinizmom, kojega so zmogli le taki ljudje, ugovarjal, da se ne upa med to „zdivjano druhal“ (Ste slisali, Podgorci?!), akoravno mu je bilo orožniško spremstvo zagotovljeno. Torej tako daleč smo prišli, da morajo take božje namestnike bajoneti varovati.

Pritisk in vpilje od zunaj je bilo vzkipelo do vrhunca in orožniki ter čuvaji so nastavili proti množici bodala in sablje; v tem trenutku skoti vpliven naprednjak iz sobe proti množici, jo ustavi in celó pristaja klerikalne stranke tira razjaren hujšaka na cesto, pri čemer mu pomagata dva orožnika. — Vera peša!! — Volilci se nekoliko pomirijo. Služabniku božjemu to ponziranje ne zadostuje še; množico hujšaka še nadalje in dokaže s tem, da se je v dvorani napram vsem volilcem nesramno lagal, trdeč, da se ne upa ven. Proti večeru se je Budin zopet utihotopil v dvorano in ga je g. vladni komisar zopet odpravil iz dvorane z opomnjo, da ga v ponovnem slučaju dene pod ključ. To razgrajajoče popište se upa potem pri prvi nedeljski pridigi izustiti, da bi bilo najboljše, vse naprednjake na velik travnik peljati in jih tam obesiti. (Ta pobožna želja, izvor popskega človekoljuba in ljubezni do svojega bližnjega, se najbrže ne spolni.) — In taki ljudje, ki se tako obnašajo, ki tako govorijo in pohujšujejo, naj bi vodili naše ljudstvo, našo mladino učili?! Ubogi zaslepljenici, vzdramite se, otrepite se vseh predsodkov in zapodite te nevredneže v cerkev, da tam pokoro delajo! Oklenite se naše narodno-napredne stranke, kjer bode vaš glas upoštevan, kjer boste prosto sklepali in odločevali, ne da bi vas kdo s peklom strašil. Povsod je naša ideja zmagala in se uresničila, tudi pri nas se mura to zgoditi, v kolikor se se ni.

Na Račneh. — Med nami se nahaja mnogo „ovraštva“, namreč že 3 leta, odkar so napravili društveno zastavo zidarjev sv. Vincencija, in smo se domenili praznovati ga, ali kar nakrat se sliši glas iz Baškave hiše, da to je brez potrebe, in trije bratje so si zapisali v žolč, masčevati se nad nekim domačim mladeničem, ker se je oženil, ali v drugo vas. Nedavno je šel po opravih in med potoma je stopil v tisto hišo, kjer je tobakarna, vkupit dve smodki. Ali glej, prijeli so ga kakor razbojnika, vrgli na zemljo ter odrli vsega z nogami in s kamenjem. Kadar so to skončali, so začeli pomenikovati se po „talijan“ in „taič“.

Zdaj pa pomisli ti, ljubi čitatelj, ali se je zanesti na tisto hišo? Jaz ne bi šel vanjo za vse na svetu ne, ker nisi varen, da se ti ne pripeti kaj takega, kakor onemu mladenču.

Potem pa še premislite, kakšen strah je imela žena, ko je zagledala svojega moža vsega razmesarjenega, da še sedaj si ne more nič pomagati. Vse to je sad šempaske politike, pod katero trpimo neizmerno. Kdaj bo bolje?

Domače in razne novice.

Zaplemba. — Današnje zjutranje izdanje je bilo zaplenjeno radi novice „Matico — aretova“, v kateri smo povedali neko docela resnično dejstvo. Čuden meč visi nad „Soci“!

Volilno gibanje. — V Opatjem selu je zmagala dne 4. t. m. narodno-napredna stranka sijajno v obeh kurijah. S tem so volitve v goriskem okraju končane. Druga volilno gibanje za danes nimamo poročati, pač pa moramo povedati, da „Gorica“ je že kar pijana zmage. Pravi, da v peti kuriji je večina njim že zagotovljena, v četrti pa imajo absolutno večino glasov. Kar se tiče četrtle kurije, je pač stvar taka, da klerikalci nikakor ne morejo še reči, da oni zmagajo, v peti pa imamo mi vedno še več zanesljivih glasov nego klerikalci. Odkod torej trdi „Gorica“, da je v peti kuriji večina klerikalcem že danes zagotovljena. Na slovenski strani tega ni, odkod torej! To je pač uganjka, ki ni več uganjka. Namen taki pisariji pa je v glavnem ta, oplasiti se tiste občine, v katerih bodo še volitve, da bi volile za nje. Možje, ne dajte se plašiti, ker reči nikakor ne stoji tako, kakor jih slika „Gorica“. Ko skončajo vse volitve, podamo točno sliko o njih. Tam boste razvideli, kako in kaj stojimo gledé na volitve v resnici. Ne dajte se strašiti po zvijačah klerikalcev!

Danes voli občina Škrbina, Povir, Skopo na Krasu in še par drugih. Volitve bodo s tem končane. — V peti kuriji smo že dosegli polovico slovenskih glasov. Ako zmagamo v vseh teh občinah, kjer nam je zmaga zagotovljena, bomo imeli tudi v četrti kuriji večino. Klerikalci imajo do danes manj gotovih glasov nego mi. To je resnica.

V Breginju je zmagala naša stranka v obeh kurijah skoro soglasno. Došli so nunci iz vse sosesčine, ali so morali uteči, sicer bi jim slaba predla.

Iz Sežane smo prejeli brzoglavno sporočilo, da smo zmagali v Skopem v obeh kurijah. Ta občina je volila še zadnjice klerikalci. — Da niso naši veljaki v Naklem zaspali, bi imeli s tem že odločno večino tudi v IV. kuriji. — Vsa čast Kraševcem! Le v par občinah jim gospodujejo klerikalci.

Dr. Šustersič v Gorici. — Dolgo časa smo ga pričakovali, ali slednjč je vendar le prišel. Takoj ko je bilo znano po Gorici, da pride dr. Šustersič, je nastala med našim občinstvom radovednost, kakšen je ta mož, ki stoji na čelu celi klerikalni organizaciji na Kranjskem, ki je toliko hvalisan kot izvrsten jurist ter sploh nekaj vzvišenega nad nas pregrešne zemске ljudi. Ko je imel biti že tukaj, je „obolel“, in prišel je šele koncem tedna. V soboto pa smo ga videli, in ker je bila obravnava dolga, smo imeli dosti časa gledati ga in nagledati se ga. Zadjne se je zgodilo kaj hitro, ker videli smo pred seboj neko suhljato, jezuitsko sloko postavlo, ki pa se krčila na braniteljskem stolu nekam v dve gube, da je špicasti obraz nekako topo bil skoro vedno uprt le v zeleno mizo. Že to ni dosti imponovalo, še manj pa je imponoval dr. Šustersič takrat, ko je odprl usta ter začel govoriti. Počasi, zategnjeno, sedaj visoko, sedaj nizko, hršečee, vsakokrat pa neuljudno in skrajno antipatično je povzdgal Šustersič svoj glas v obrambo svojega klijenta. Nič posebno za Gabrščka obteževalnega ni mogel navesti ta veleučeni stebler kranjskega klerikalizma, marveč je jahal le na rečeh, ki so z obtožbo le v postranski ali sploh nikaki dotiki, utikaje

tempel, v katerem hranijo Venerin pas. Dal sem jej dve niti od tega pasa, zadelani v mandlovi lupini.

»In dal si si to dobro plačati?«

»Za ljubezen nikdar ni mōči dovolj plačati. Ker pa mi manjkata dva prsta na desni roki, nabiram denar za sužnja-pisarja, da zapisuje moje misli ter ohrani moj nauk svetu.«

»H kateri šoli pripadaš, božanstveni modrijan?«
»Jaz sem činik, gospod, ker imam luknjast plašč; sem stoik, ker prenašam revščino potrpežljivo; sem peripatetik, ker radi pomanjkanja nosilnic hodim peš od krčme do krčme ter potoma učim one, ki so pripravljeni dati za vino.«

»Pri vrču postaneš govornik?«

»Heraklit je trdil: »vse teče«; ali mar moreš reči, gospod, da je vino tekočina?«

»On je trdil, da ogenj je božanstvo; božanstvo ti torej sedi na nosu.«

»Tudi božanstveni Dijogen je trdil, da temelj vsega je ozačje; čim toplejše je ozačje, tim popolnejša da tudi vstvarja bitja, a iz najtoplejših bitij pa nastanejo duše modrijanov. Ker pa v jeseni nastane hladno vreme, mora pravi modrijan greti svojo dušo z vinom. Isto tako ne moreš tudi ugovarjati, gospod, da bi vrč vina izpod Kapuje ali Telezije ne razprostri toplote po vseh kosteh človeškega telesa.«

»Kilon Kilonid, kje je tvoja domovina?«

»Nad Pontom Euksinom. Jaz sem iz Mesembrije.«

»Kilon — velik si!«

»Toda preziran, dodá otožno modrijan.

Vinicij postane znovič nestrpiliv. Gledé na nado, ki se mu je pojavila v duši, bil bi rad, da bi se bil

Kilon takoj poprijel posla, in ves razgovor se mu je zdel nepotrebno zapravljene časa, radi katerega se je srdil na Petronija.

»Kedaj jo začneš iskati?« reče, obrnivši se h Grku.

»Sem jo že začel,« odvrne Kilon. »A dasiravno sem tukaj ter odgovarjam na tvoja vprašanja, jo ipak že iščem. Samo zaupaj mi, spoštovani tribun, ter vedi, da ko bi se na ulici zgubila zapona od obuvala, da gotovo najdem zapono, ali pa vsaj onega, ki jo je našel.«

»Ali so te že rabili za tak posel?« ga vpraša Petronij.

Grk dvigne oči.

»Premalo se dandanašnji cení čednost in modrost, da bi celo modrijan ne bil prisiljen, iskati si drugih sredstev za življenje.«

»Kaka so tvoja sredstva?«

»Vedeti vse ter postreči z novicami onim, ki koprne po njih.«

»In kateri jih plačajo?«

»Ja, gospod, treba mi je, naročiti si pisarja, sicer moja modrost umre z menoj vred.«

»Ko doslej nisi nabral toliko, da bi si kupil plašč, da tvoj zasluge niso preveč znamenite.«

»Skromnost me ovira, razglašati jih. Toda pomisli, gospod, da dandanašnji ni več takih dobrotnikov, kakoršnih je bilo drugokrat vse polno, katerim je bilo prijetno z zlatom zasipovati zasluge. Ne, moje zasluge niso majhne, pač pa je mala človeška hvalažnost. Ako kje zgine dragoceni suženj, kdo ga najde, ako ne jedini sin mojega očeta? Ako se pojavijo na zidu rogajoči se napisi na božanstveno Poppejo, kdo

razkrije povzročitelja? Kdo zasledi v knjigarnah stih na cesarja? Kdo izpove, kaj se govori v hišah senatorjev in vitezov? Kdó nosi pisma, katera se ne zapuajo sužnjim, kdo posluša novice pri vratih brivcev, za koga nimajo tajnosti gorniki, peki, komu zaupajo sužnji, kdo zna pregledati nakrat vso hišo od atrija do vrta, komu so znane vse ulice, kotje, skrivališča; kdo vé, kaj se govori v kopelih, v cirku, na trgih, v šolah lanistov, v kolarnah, pri prodajalcih sužnjih ter v arenarijah?«

»Pri bogovih, dovolj, plemeniti modrijan!« zakliče Petronij, »ker sicer vtoneva v tvojih zaslugah, v tvoji čednosti, modrosti in zgovernosti. Dovolj! Hotela sva vedeti, kdo si in sedaj veva.«

Vinicij je bil vesel. Misli si je, da ta človek kadar ga spusté na sled, nalik lovskemu psu, ne odjenja poprej, predno ne najde skrivališča.

»Dobro,« reče, »ali potrebuješ navoda?«

»Potrebujem orožja.«

»Kakega?« ga vpraša Vinicij začuden.

Grk nastavi jedno roko, z drugo pa pokaže, kako se šteje denar.

»Sedaj so taki časi,« reče vzdihuje.

»Ti boš torej osel,« reče Petronij, »ki hoče zmagati trdnjavo s pomočjo zlata.«

»Jaz sem le reven modrijan, gospod,« odvrne pokorno Kilon; »zlato imate vi.«

Vinicij mu vrže vrečico, katero Grk vjame v zraku navzlic temu, da sta mu manjkala dva prsta na desnici.

(Dalje pride.)

vmes vedno ime Gabršček, katero je izgovarjal z neko izredno besnostjo, v glasu, češ, da ostraši laške porotnike s tem imenom, kar sprituje tudi to, da poleg imena Gabršček, katero je imenoval po nemarnem vsaj za polovico, kolikorkrat ga je izgovoril, je prideval zraven vedno „gospodje porotniki“, češ, Vi „gospodje porotniki“, razmesarite tega Gabrščka! Tik njega je sedel drugi branitelj „Gorice“ dr. Rajmondo Luzzatto, goriski žid. Čudovito sta se ujela: ta dva moža, in kadar je kaj začel Sustersič, mu je pritrjeval Luzzatto, imenovaje ga v svojih govorih „egregio signor collega!“ — Brrr! Krščanski socialisti take barve, kakor je dr. Sustersič, se je združil najintimneje z laškimi židom proti slovenskemu naprednjaku. „Kakor mu kaže“, bi rekli s častikradci okoli „Gorice“! Vse tisto, kar ga je zavijalo pred prihodom med nas v neko čarobno meglo, se je razpršilo, in videli smo ga ter pomilovali kranjske klerikalce, da ne zmorejo boljsega voditelja. Prišel je brez sv. Duha. Poslušalci, ki so imeli čudovito mnenje o tej klerikalni korifeji, so pričakovali od trenutka do trenutka, kedaj da se prikaže sv. Duh v podobi goloba nad modro glavo dr. Sustersiča, ali ni ga hotelo biti. Očividno ga je zapustil, in ko je ušel dr. Sustersič iz sodnijske dvorane pred koncem obravnave, je baje v sobi, kjer je spal, predno je legel v posteljo, se obračal do sv. Duha ter ga vpraševal v goreči molitvi: „cur me reliquisti?“ (Zakaj si me zapustil?) — Ta možič je bil pa včasih, zlasti, kadar se je sladko pomenkoval z dr. Rajmondom, kaj predrzen, in parkrat se je spozabil celo tako, da je zasmehoval g. dr. Staniča. Dr. Stanič seveda tega ni mogel trpeti. Zato je energično zahteval od gosp. predsednika, da pouči dr. Sustersiča, da v naši sodnijski dvorani ni prostora za nikak klerikalna zasmehovanja. Dr. Sustersič je molčal kakor ljudski učenec, ki je zaslužil kazni. Sploh pa je lahko videl iz govorov g. dr. Staniča, da v Gorici nasproti takemu juristu, kakor je dr. Stanič, za njega ni mesta. Dr. Stanič je tako jasno in prepričevalno, precizno, brez vseh zvijaz, katerih pa je bil poln dr. Sustersič, govoril in odgovarjal, da vsakdo, kdor je sledil razpravi, je moral reči edino-le: Tako je in nič drugače! Tudi porotniki obeh narodnostij, ker je govoril gladko v obeh jezikih, kakor le on zna, so mu sledili z napeto pazljivostjo in se prepričali o vsem, kar je govoril, dočim so mislili najbrže, kakor ostalo občinstvo, da je prišel dr. Sustersič z odkritega trga, kjer so se bili naselili za trg sv. Andreja v ponedeljek razni komedijantje, pri katerih bi bil nastavljen kot „figura comica“! Tak vtis je napravil mož med nami, in tak človek se predrzne priti v Gorico proti dr. Staniču in Gabrščeku, ki sta se borila za pošteno reč. Mislimo, da se je opekel tako, da ga ne bo nikdar več v Gorico; boljše je pač gotovo zanj, da ostane med svojimi v „Katoliškem Domu“ v Ljubljani!

Zaplenjeno.

„Jaz sem župan v Kalu“ — Tako je klical haje kalski vikar takrat, ko je prišel domov iz Gorice skrivnostno sladko ginjen, kakor je bilo opisano v „Tutti frutti“ tam po leti. Kakšen „župan“ je on v Kalu, se je pokazalo sedaj ob volitvah volilnih mož. Njegovi pevci in neki kramar so hodili okoli ter podarili temu 40 vinarjev, onemu je bilo treba stisniti celo kronico itd. Toda pomagalo ni nič, „župan“-vikar je pogorel, ker kalski kmetje so mu pokazali jasno in glasno, da so smeti njegove komande. Zato so volili moze narodno-napredne stranke. Podkupovanje ni izdalo nič. Naveličali so se ga in mu obrnili hrbet, ker se jim gabi tako počenjanje, kakor tudi njegova kupčija z vinom in žganjem.

Nazaj h Kristu! — Dr. Tavčar je govoril na volilnem shodu na Dvoru na Dolenskem med drugim tudi to-le: „In začeli ste, kmečki možje, glas z visokega mesta, da naša poštena stranka sili proč od Kristusa, proč od krščanstva. Z visokega mesta je potil ta glas, ali jaz se tolažim, da tisti, ki je govoril, ni govoril sam iz sebe, govorili so z njega znani nezreli mladeniči, katerim je laž edino orožje, in tudi edina molitev! Može prijatelj! ozrite se vendar okrog po svoji domovini. Ali podiramo cerkve, in ali ni nasprotno resnica, da slovenski narod za svoje cerkve, za božje oltarje se nikdar toliko storil ni, kolikor stori dandanes? Ozrite se okrog! Ali so cerkve prazne, in ali smo le prst ganili kdaj, da bi ljudstvo odvracali od čestitja božjega in od obiska božje službe, tiste božje službe, ki se dandanes tolikokrat onečedi po ostudni, k sovraštvo in prepiru hujskajoči pridigi! In mi, ki nas toliko blajijo, ali nismo vsikdar rade volje dajali, kar se je zahtevalo za resnične cerkvene potrebe, držet se načela, Bogu je dati, kar je njegovega! In ozrite se okrog in oglejte si jih božje

služabnike? Ali se jim morda tako godi, kakor se je godilo sv. Janezu v puščavi, ki je jedel sladke koreninice in grenke kobilice? Ali hodijo nagi okrog kot berač svetega Martina, trpeč lakot, žejo, mraz in revščino, kakor je vse to prenašal naš ljubi gospod Jezus Kristus, ki je bosonog in z eno samo suknjo hodil po zemlji? In se te jedne same suknje ni strgal vse dni svojega življenja! Nasprotno, ali ni resnica, da so služabniki božji dandanes deležni največje posvetne sreče, in da kažejo svetu obraze, na katerih cvete kar na enkrat deset spomladij? Kdo je opravičen, pri takih razmerah očitati nam, da silimo proč od Kristusa! In od Kristusa naj silimo? Mi ubogi Slovenci? Razun ljubljanske škofije, ki nosi na leto svojih 60.000 kron, koliko pa je nas, ki bi se mogli v svilo napravljati? Ali nismo vsi berači, vsi skupaj, kar nas je Slovencev, spadamo v en in isti lonec, to je v beraški lonec. In kar se nam na zemlji deli, je revščina, radi katere bi se ne splačalo živeti. In da v tem revnem življenju ne omagamo, pri tem vzdržuje nas vse upanje, da nam Kristus na onem svetu odkaže boljše življenje, nego smo ga imeli na tem slovenskem svetu. Blazen je vsak, ki bi vam kmetom trgal iz srca to upanje, in le blazen človek more napredni narodni stranki očitati, da sili proč od Krista! Se ena pa je resnica, ljubi prijatelji, če bi bilo pri nas krščanstvo res tako v nevarnosti, kakor ni, potem bi ga može, kakor so dr. Sustersič, sladki Povše in hromi Pfeifer čisto gotovo ne mogli rešiti. In meni se vidi, da je krščanstvo mej nami izgubilo nekoliko vzornega svojega svila samo zavoljo tega, ker so ga katoliki, kakor je dr. Sustersič, sladki Povše in hromi Pfeifer, v svojo patentirano varstvo vzeli! Začuli ste na drugo stran pa tudi glas: nazaj h Kristu! Lep glas! Napredna narodna stranka ni proti njemu: Samo nekaj želi. Želi namreč, da tisti, ki so pred vsem poklicani za Kristusom hoditi, da nam ti dajejo izgled, in da tudi sami resnično hodijo za Kristusom. Vprašam vas, je li to hoja za Kristusom, če se po naših farozjih gode reči, o katerih ne rečem drugega, nego, da res niso lepe. Vprašam vas, je li to hoja za Kristusom, če se po naših kaplanjih širi nezmernost in jedi in pijati, tako, da je neki učenjak naše stoletje imenoval stoletje pijanih kaplanov? Vprašam je li to hoja za Kristusom, če naši kaplani blago prodajajo, teleta koljejo, vino in žganje točijo, kakor navadni kramarji? Vprašam, je li to hoja za Kristom, če mladi kaplanje sovraštvo in jezo netijo med Vami, če letajo kakor beriči od hiše do hiše, vam ponarejajo glasovnice, ter v vsem kažejo, da jim je služba penzionirane Povšeta več, kakor pa služba najsvetlejšega Boga! In tako bi vam lahko stavil še sto vprašanj, na katere bi vi morali odgovoriti: ne, to ni hoja za Kristusom! Naj le doni glas: nazaj h Kristusu, čez hribe in doline naj se mogočno razlega, dokler ne doseže tudi kosmatih ušes naše politikujoče mlajše duhovščine, ki tava po stezah, ki vodijo od Kristusa, ne pa h Kristusu-kralju! Največja pregreha napredne narodne stranke je ravno ta, da ona sili na to, da naj se ta duhovščina povrne nazaj h Kristusu-kralju, in zagadela je ravno mlajša duhovščina naša najhujša nasprotnica. Miru pa ne bo prej, dokler se ta duhovščina ne povrne v cerkev in h Kristusu-kralju! Tako je! Tako hoče narodno-napredna stranka na Kranjskem, in istotako naša na Goriskem. Može, citajte in premisljujte!

Most čez Barko. — Čuje se, da definitivno začnó z gradbo mostu čez Barko se tekem te zime. Prej je treba še nekakega sporazumjenja med vlado in podjetniki.

Umrlijlost v Gorici. — V preteklem mesecu je umrlo v Gorici 60 oseb, in sicer moških 23, ženskih 37. Tujcev med temi je bilo 12; odpeljali so trupel iz Gorice drugam 10.

Drogerijo v slovenskih rokah imamo v Gorici že dolgo časa. Ali kljub temu vidavamo, da zahajajo nekje še vedno v laške drogerije. Poznamo celo gospoda, ki je glavni steber „Narodne tiskarne“ in „Gorice“, da zahaja k Mazzoliju po geslu: „Svoji k svojim“! Kdo je ta, kdo ga pozna? Morda bi ga poznal znani gospod „cvetnik“?

V Bocu je razpisana služba c. kr. sodnijskega kancelista. Prošnje za to službo je vložiti do 31. t. m. na predsedništvo okrožne sodnije v Gorici.

„Kosmatinec“ golobradcu. — „Gorica“ se je divje zagnala v g. Reja, gostilničarja v Gorici, ki je bil na dan volitev volilnih mož v Kozani. Očita mu, da predvečer že v Vipolzah je zbral svojo klapo, jo peljal v krčmo ter dal za dva „dopjona“. Očita mu, da je rekel: pridite v Kozano, boste jeli in pili, kar boste hoteli. Potem, da njegovi privrženci so letali drugi dan okrog, da so premetili celo nekega bolnika, da so pili in mož kosmati je plačaval. Kričali so „madonna“ in „ošta“, molili brez paternostra, ker tako jih je nadelal, in to vsled olikanca, recite neolikanca-kosmatinca iz Gorice. Jokal se je, ko je izvedel, da je zmagala katoliška stranka. Sram ga bodi. Tako piše golobradi poročevalec iz Vipolž v „Gorici“ in tako napada vrliga g. Reja. Kaj pa je resnica? Čujte! Gosp. Reja je šel res na predvečer volitev na svoj dom v Vipolže, kjer mu živi oče. Ker pride redkokdaj domu

in ga imajo ljudje radi, ker jim ve kaj povedati, jih pride vselej več na njegov dom, kadar sploh pride v Vipolže. Tako je bilo tudi sedaj. Običajno je, da v takih slučajih spijejo v prijateljski družbi kozarec vina. Tako je bilo tudi to pot. Od tam so sli skupno v gostilno, kjer je plačal Reja nekaj vina, kakor to stori vselej ob prilikah, ko prihaja domov. Da jim je to pot razložil doima in v gostilni-tudi delovanje dr. Tume, je storil prav in je bilo primerno pred volitvami. — Tisti, ki so jeli in pili v Kozani, so morali plačati, ter ako tega niso storili, morajo biti še dolžni. Reja jim ni obljubil ne piti ne jesti in ni imel kron za to. „Kosmatinec“ rabi denar za druge reči. Na dan volitve so res prišli tisti, ki so bili z njim zvečer, poslali pa je enega moža po Fogarjeve kmete, katere pa je med potjo pregovoril vikar ter jih potegnil v seboj. Morda jim je obljuboval on jesti in piti? Z onim bolnim ne stoji „kosmatinec“ v nobeni zvezi, in v Kozani niti vinarja ni plačal za nikogar. Kaj takega more trditelj le pravi lažnjivec po poklicu, kakor tudi ono o „madonnah“ in „oštah“. V gostilni „Kosmatinca“ v Gorici je bila pred tremi leti celo pušica, in vsakdo, kdor se je pregresil s kako kletvijo, j moral plačati globo 1 krajcar za „Šolski Dom“. Čemu mu torej golobradec podlika sedaj preklinjanje? Neolikanca vrača g. Reja golobradcu, ker le njemu tiče, in k takemu možu, kakor je golobradec, ne pojde gospod Reja nikdar po oliko, ker tam bi je ne našel. Laž je končno, da je jokaj gospod Reja, ko je zvedel, da je zmagala katoliška stranka. Tako napadajo pobožni gospodje okoli „Gorice“ naše moze, in tako grdo vedoma in hotoma lažejo o njih. Zato pa pritice njim klic: Sram jih bodi! ne pa možem, kakor je g. Reja. V ostalem pa na ponovne napade v „Gorici“ ne bo odgovarjal g. Reja, ker bi si štel pod čast, odgovarjati takemu listu, kakor je „Gorica“.

Kurak Budin „so“ pri svojih ovčicah jako priljubljen gospod. To se je pokazalo posebno pretečeno soboto, ko je volila podgorska občina volilne moze za četrti kurijo. Na volilnem listu so bili tudi gospod Budin postavljeni klerikalnim volilnim možem. Iz posebne naklonjenosti do svojega „gospoda nunca“ pa so volilci črtali kurata Budina iz volilnega lista, ter napisali mesto njegovega druge imce. Najbrže so hoteli volilci kuratu Budinu prihraniti na dan glavnih volitev dolgo in mučno pot v Gorico, po očelovsko skrbet, da si „gospod nunc“ ohrani drago svoje zdravje in življenje v veliko veselje svojim župljanom. Sicer pa je ta okolnost jako značilna za razmere, v kojih živijo Pevmečanje in drugi volilci s kuratom Budinom. Tudi smo prepričani, da bi bili Pevmečanje neotlašljivi, ako bi moral kurat Budin danes ali jutri zapustiti svojo kuratijo, kar je lahko mogoče z ozirom na to, da so tudi v drugih krajih župnijska poslopja jako pomanjkljiva, stara — prave podrtije — in bi se moralo iste prezidati ali pa na novo sezidati, kar bi dotični občini ravno tako hasnilo, kakor je hasnilo podgorski občini, kjer je gosp. Budin tudi sezidal nov farovž in to v lastni režiji. Posledica temu je bila pa naravna: svota za novi farovž je presegala preliminarno za nekaj tisočakov, ima pa zato prednost, da se morejo posebno o nedeljskih popoldnevih shajati tam različne device in devičice. — Prav poseben znak priljubljenosti kurata Budina se nam je predočeval pretečeni petek, po dokončanih volitvah v pečo kurijo. Da ga ne bi verne njegove ovčice preveč nadlegovale, morda s poljubljanjem roke ali kako drugače, so ga spremljali iz občinske pisarne podgorske in Pevmo orožniki z nasajanimi bajoneti. Lep prizor! Krasen prizor! Orožnik, potem kurat Budin, za njim zopet dva orožnika. Opazovalec bi prišel nehote do misli, da mora biti ta človek tolovaj najhujše vrste. Toda, kakor rečeno, temu ni tako; povod takemu spremstvu je dala gola priljubljenost in ljubezen pevmških bivših poslušnih ovčic do svojega dušnega pastirja! — Sapienti sat! — Za svoje debele pregrehe si je nadel kurat Budin najhujšo med pokorami: Zaklel se je, da ne pokusi več božje kapljice. Prav! Obljuba je tu, treba samo še brumnih dušic, ki bi mu to verjele. Sicer bi morali kot verni kristjani božjemu namestniku verjeti na besedo, toda v tem slučaju nam kurat Budin, svoje dni velik prijatelj dobre kapljice, že dovoli, da se upamo dvomiti nad vestno izpolnitvijo prelepe zaobljube.

Nadepolni uzmovilec. — Marija Radinja iz St. Mavra je opozorila policijo na veliko tatvino, ki se je pripetila v njeni hiši; ukradenko jej je bilo 665 „t.“ in razna zlatenina. Sumilo se je takoj 16-letnega Toninija iz Kormina, ki je bil uslužben pri dotični družini in ki je v policijskih registrih že zalostno znana oseba. Zasledila sta mladega uzmovila na Gorščeku neki Doljak in Fon, kojima je tatvino pripoznal, in peljal na svoj dom, in jima vročil večino ukradenega denarja z zlatenino vred. Ko je policija zvedela za tatvino, ga je takoj dela pod ključ. Pri preiskavi je izpovedal, da ima ostali denar skrit v prostorih tovarne za kože ki je last g. Dörflesa. Policija ga je peljala na lice mesta, kjer se pa ni našlo ničesar. Tonini je hotel le vporabiti to priliko za beg, kar pa se mu ni posrečilo; pri neki priliki je marveč vrgel velik kamen v spremiljačega ga policaja, da bi ga podel na tla in tako pobegnil; toda ta ga je vzlic težki rani zopet ulovil in odpeljal v zapor.

Kako poročila „Gorica“ o zadnji obravnavi. — O pricavanju g. Ferfile pravi med drugim, da priča se spominja, da je dr. Gregorčič enkrat doplačal 100 gld. v blagajno. Priča pa se pri prvi obravnavi ni „spominjala“ tega, akoprav je po našem mnenju to morala vedeti!! Toliko vpijejo o neredu, in sedaj prihaja vendar „Gorica“ na dan s tem, česar se Ferfila ni „spominjal“, da je moral tudi dr. Gregorčič določiti neko 100 gld. v blagajno. Glejte, teh 100 gld. se do danes niso našli, od Gabrščekovega primankljaja 125 gld. pa se je že dobilo 47 gld., kar se mu je vrnilo, in mogoče se najde še ostali znesek. Ako bi bili hoteli kaj podtikati ali sumničati, bi bili lahko tudi mi napisali članek „Gregorčič kot denarnicar v posojilnici“ s tako vsebino, kakor je pisala „Gorica“ proti Gabrščeku. Kaj pravite k temu, gospodje?!

„Slovenska knjižnica“. — Radi knjižgoveže zamude smo razposlali šele danes 95. snopič „Slov. knj.“ vsem dosedanjim naročnikom ter onim, kateri so dobili 94. snopič na ogled, a nam istega niso vrnilo, kar znati, da se želijo nadalje naročiti. Upamo, da vsi gg., kateri so vdobili na ogled 1. snopič romana „Vstajenje“ ter sedaj 11. ostanajo gotovo naši zvesti naročniki ter nas bodo podpirali s točnim plačevanjem naročnine. Kdor tega ni storil, prosimo uljudno, da se čim prej odzove ter nam dopošlje vsaj za 10 zvezkov t. j. 3 krone kot nadaljno naročnino, da na ta način zagotovimo obstanek „Slov. knj.“ — Naročnike opozarjamo, da kdor nam starih zaostankov ne dopošlje, mu nadaljnje posiljanje „Slov. knj.“ vstavimo ter zaostali dolg iztirjamo. Odslej se bomo držali strogo načela, da treba naročnino naprej plačevati, sicer zagazimo nazaj v dolgove ter bi morali nadaljnje izdajanje „Slov. knj.“ ustaviti. — Konečno prosimo naše prijatelje ter ljubitelje leposlovne književnosti, da priporočajo „Slov. knj.“ v krogih znancev, ozioroma da jo istim dajajo na ogled.

Naguba (gluhost). — Bogata gospa, ozdravljena od nagube in ušesnega brenčanja z umetnim usesnim bobnom dr. Nicholsona, je darovala njegovemu zavodu 75.000 gld., da gluhi, nepremočni ljudje lahko zaslonj vdobijo taka bobna. Plama je pošljati na naslov: St. 4660, zavod Nicholsona „Longcott“ Gunnersbury, London W.

Razgled po svetu.

Mladoceski kandidati v čeških mestnih skupinah. — Mladoceski „Nar. Listy“ objavljajo v sobotni številki kandidate za mestne skupine, in sicer: za skupino Karolinov dol dr. Kaizl, Kladno V. Hruby, Příbram I. Hořica, Mlada Boleslava župan Spindler, Kolín dr. Fořt, Jičín Maštálka, Kraljevi Gradec dr. Slama, Pardubice učitelj Sokol, Časlava dr. Herold, Litomisl vitez Pláček, Tabor dr. Kramar, Pisek dr. Kurz, in Plzeň Schwarz. Za Prago se niso določili kandidati.

Proslava Prešerna v Ljubljani od strani solstva se je izvršila izredno slavnostno. Na ljubljanski realki, na ljubljanski višji dekliški šoli, v dijaški in ljudski kuhinji so se vzprico zastopnikov vseh uradov in ob mnogostevilni udeležbi drugega odličnega meščanstva, vprizorile slavnosti s predavanji o Prešernu, s petjem skladbe nanašajočih se na Prešerna, z živimi podobami i. t. d.

V Opatiji je bilo glasom zadnjega imenika gostov od 1. t. m. od 1. septembra dalje strank 2263 s 3901 osebo. Dne 28. pr. m. je bilo v zdravilišču še 658 oseb.

Carjevo zdravstveno stanje je zelo povoljno in se ni bati nikakih hudih posledic. Sedaj že vstaja in sedi po dnevi nekaj ur na divanu. Iz Petrograda javljajo, da je bil car za časa krize v veliki nevarnosti in so se zdravniki bali najhujšega. Za časa okrevanja pa bode moral ostati car, ako hoče popolnoma ozdraviti, v Livadiji, ker bi mu sicer spremenjeni klima zamogel škodovati; da zadobi popolnoma prvotne telesne moči, bode trebalo še nekaj mesecev stroge di-jete. — Po inicijativi srbskih in črnogorskih dijakov v Petrogradu se je brala svetanostna služba božja za carja.

Kardinal in duhovniki kaznovani. — Iz Remsa poročajo, da kardinal in nadškof Langénieux z duhovniki dieceze so bili kaznovani z globami radi nepokorščine gledé na uradno prepoved javnih procesij na dan vseh svetnikov in vernih duš.

Zastrupljenje s pivom. — Na Angleskem se je pojavilo v raznih mestih te dni mnogo slučajev zastrupljenja, povzročenega s pivom, ki je bilo pomešano z arzenikom in zveplenno kislino. Slučaji zastrupljenja so se v malo dneh tako razširili in pomnožili, da se je bilo resno bati prave epidemije. Število zastrupljenih je doseglo 1200 in je začelo sedaj padati. Povsod, kjer so se pojavili taki slučajji, so odredile oblasti najrigorozejše navedbe proti prodaji sumljivega piva.

Kruger. — Nemski poslanik v Luksemburgu je naznanil Krügerju oficijelno, da nemški cesar ga ne more sprejeti. Zato je sel mesto v Nemčijo v Nizozemsko. — Predsednik Krüger je došel 1. t. m. v Köln, kjer so mu priredili presrčen sprejem. V Kölnu je ostal do danes, da se odpočije, ter pojde za tem v Haag. Vest, da ga nemški cesar ne sprejeti, je Francoze zelo ozlovoljila. Nemce pa, ki so si želeli Krügerjevega poseta, je tudi neprijetno iznenadila. Odložba nemškega cesarja se tolmaci tako, da se on v obče ne želi več mesati z južnoafriškimi razmerami ter da je stvar Burov izgubljena.

Poslanica predsednika Mac Kinleya.
— Poslanica predsednika Mac Kinleya kongresu razpravlja obširno o kitajskem vprašanju. Razmerje do ostalih vlad je ugodno. Poslanica hvali lojalno postopanje podkraljev v južnih pokrajinah in odločnost konzulov in poveljnikov ladij. Poslanica se sklicuje na ameriško okrožnico od dne 3. julija t. l., v kateri je obrazloženo stališče Zedinjenih držav. Amerikanska politika gre za tem, da se v Kitajski vzdržijo teritorialne in upravne bistvenosti, da se zavarujejo prava velesil ter da se zagotovi vsemu svetu trgovina enakomerno in nepristransko. Amerika sprejema ruski predlog, da je vzpostaviti zopet cesarsko oblast v Pekingu, ker da to je najbolj pripravno v dosegu trajne ureditve. Predsednik zahteva, da je prave krivce eksperimentalno kaznovati v strahu drugim, v kolikor to dovoljuje pravičnost; tudi odškodnina da je možna, bodisi tako, da se poveča jamstvo za varnost inozemcev, bodisi s tem, da se odpre Kitajski trgovini vsa sveta. Mac Kinley priporoča potem ruski predlog, da je različna mnenja glede odškodnine predložiti razsodišču v Haagu. Poslanica priporoča obdržanje paritete (jednakosti) med zlatom in srebrnom ter omenja glede filipinskih otokov, da skuša Amerika zagotoviti Filipincem blagoslov slobode in dobre vlade.

Vojna v južni Afriki. — Pri Dewetdorp se je bila dne 27. pr. m. huda bitka med Angleži in Buri. Ubitih je kakih 15 Angležev, ranjenih je nad 60. 400 mož pa je moralo odložiti orožje in prepustiti dva topova generalu Dewetu, delu njih se je posrečilo pobegniti. Iz Durban poročajo, da razvijajo Buri v okraju Slanderton čudovito živahno gibanje. V zadnjih dneh je bil tam vroč boj. — Lord Roberts odpotuje v Evropo dne 11. t. m.

Dogočki na Kitajskem. — V Tienčinu se govori, da se dve stotnici nemških čet 36 milj od Paotingfu-a proti zapadu nahajali v veliki stiski. Osem francoskih stotnic je 23. novembra zapustilo Paotingfu, da osvobodijo Nemce; vzeli so s seboj živila za tri dni. V Paotingfu je vse mirno. Po ukazu svoje vlade izročijo Rusi železnico iz Šai-hai-kanua v Peking Nemcem. Listine, ki se tičejo te predaje, so že podpisali. — Waldersee brzojavljiva iz Pekinga: Oddelek nemških vojakov je zavzel mesto Kelgan, ter se je že vrnil v Peking. Ekspedicija je imela vsestranski uspeh; prepodila je iz pokrajine Čili v ono Sciansi nekaj tisočev redne kitajske vojske pod poveljstvom dveh generalov. — Mrtvo truplo polkovnika Yorka so prepeljali v Peking in ga večeraj pogrebili. — Kitajci se vračajo v vedno večjem številu v Peking, kjer živijo s tujci v prijateljskih razmerah; aretirajo se le boksarji, kateri so bili notorično vdeleženi pri umorih kitajskih kristjanov. Pretekli petek je v prvo po obleganju poslanistev dospel vlak iz Tienčina v Peking.

Plesno svileni blago gld. 6-30

in višje! — 14 metrov! — poštnine in carine prosto! Vsorci z obratno pošto; ravno tako črne. bele in barvane „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gld. 14-65 meter.

G. Henneberg, tovarnar svile
(3. c. in kr. dvorni zalagatelj v Curihu.

100 do 300 gld. mesečno
lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakoli nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Osterreicher, VIII. Deutsche gasse 8 Budapest.

Kmetija se prodá po nizki ceni.

Kmetija leži na Idriji pri Bači na levem bregu Idrije hiš. št. 34 ter obstoja iz nove hiše s kletjo, obe kriti z opeko. Poleg je hlev in kozolec (stog), pokrit s slamo, lepe njive, travniki, gozdi in pašniki. — Več pové Fr. Kvačič na Idriji pri Bači, p. Sv. Lucija.

KAVA DRUŽBE
SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI.
Conjena gospodinja!

Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, to je cikorija ali: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“

— Dobiva se povsod! —
Glavna zaloga pri: IVANU JEBAČINU v Ljubljani.

!! Važno za vsakega !!
Razprodaja za neverjetno nizke cene:
12 krasnih komadov za samo
2 gld. 95 kr.

1 jubilejna žepna ura Sidro-Hemont'or iz r. l. l. s krasno vdelanim pokrivalom in s podobo cesarja Franca Jos. pa I. ali Svetega O'eta. Ima točno regulirano sekundarico. Ura se jamči tri leta (Ni nazidna ura, kakor žul pošiljajo mnogi bazarji mesto pozlačenihi)

1 verižica za uro, sestava klepa (na zahtevo iz niklja ali posrebrjenja).

1 krasna igla za zavratnike za gospode iz amer. double-zlata s kamni, podobnimi briljantom.

1 par lepih zapestnih gumbov iz pravega srebra, priznanega od c. kr. državnega urada.

1 par krasnih gumbov za rokave iz ameriškega double-zlata.

1 zbirka gumbov za srajce in ovratnike iz amer. double-zlata (5 komadov).

1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomaniševalno zrcalo. (Novost!)

Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 komadov proti povzetju ali proti pošiljavi denarja pri naročilu za samih **gld. 2-95.** (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 gld.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj

E. Holzer
zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov in zaloga ur in zlatenine na debelo.
Krakovo — Stradom 18. — Krakovo.
Ilustrovani ceniki gratis in franko.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno
prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah
Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“

Anton Potatzky v Gorici.
Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.
Svetilnice. — Rožni veneli. — Mušne knjižnice.

Mišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kranjarje, krošnjarje, prodajalce po sejmihi in trgih ter na deželi. 2 35 - 8

Karol Draščik,
pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.
Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Obidič,
čevljar
v Semeniški ulici šte. 4
v Gorici,
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršuje hitro.

VELIKA ZALOGA
ŠIVALNIH STROJEV IN DVOKOLES
SAUNIG & DEKLEVA V GORICI
ulica Munciplo št. 1
mehanična delavnica v Nunski ulici št. 18.

V zalogi imamo nad 100 šivalnih strojev vsake vrste na razpolago, kakor za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, tudi za umetno vezenje (Stickeri). Nabavajo se tudi v zalogi dvokolesa prvih tovarn kot avstrijskih in inozemskih.

Brez konkurence!
Cene so od gld. 90 naprej.
Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!
Se topla priporočamo z odličnim spoštovanjem udani
SAUNIG & DEKLEVA.

Ustanovljena trdka leta 1866.
Ivan Drufovka v Gorici
na Travniku šte. 5.
Odlikovana tovarna nadplav Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.
Meseca julija 1901 se preseli trgovina in tovarna v lastno hišo Gosposka ulica št. 8, nasproti Montu.

Tovarniška zaloga usnja in podplav
ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze, tapetarje itd.
Odlikovana tovarna nadplav (Schuhoberteile), jermenov in oprav za vole.
Glavni zalagatelj
voščila (biksa) družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.
Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi
zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom, pokojnine in različna zavarovanja.

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnici K 6-42 zaostalom svojim K 1000.—, plačlino takoj po njegovi smrti ali pri doživetju 60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalna za dividendo.

Najuglednejši pogoji. — Ves dobiček pripada članom.
V poslednjih letih je bilo izplačano 10 odstotkov zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 716.541-28
Reserve in fondi	K 20.579.494-88
Dosedanja izplačila	K 62.922.942-88

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja
generalno ravnateljstvo banke „SLAVIJE“ v Pragi
na Havličkovem trgu,
kakor tudi nje generalni zastop v Ljubljani.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici
Konjedic & Zajec
(prej G. Darbo)
pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.
Zaloge v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilnični hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohištvene, štedilna ognjišča, peč, cevi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolice
izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.
Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga
najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.
Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst ren, državnih papirjev, zastavlj. pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 1/2 % um obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.